

Onkel Danny fortæller:

Aldrig før havde han været klar over, hvor mange kræfter en svane har, og hvor mange der sidder i halsen.

NIELS-BOY OG SVANEN

Eller sådan kan man også få kød i skabet

Det var den sommer, jeg var jord- og betonarbejder, og det var engang i 60'erne. Vi var et sjak, der gik og gravede grunden ud til en skole i Soborg, og det var ikke ret længe efter, jeg selv var kommet ud af een i Vangede. Vi stobte beton, vi gravede gange til rorene, vi blandede grus og mortel og lagde kabler ned og afstivede de underjordiske installationer. Vi sled og sved som ind i Helvede, som galninge eller galejslaver, i skarpt solskin, der ustandselig lod sveddråberne trille ned ad ryggen eller halsen, og som regelmæssigt tvang os til at afhente endnu en kasse kolde ol, der lige så hurtigt blev svedt væk som den forrige. Vi var arbejdskameler, vi fyldte på og svedte, og sådan gik hele den sommer.

En af gutterne i det sjak — der kunne skrives en roman om det, det var alle gamle, garvede jord-og-beton'er, der havde været et helt livs udgravninger og skurvogne igennem, og kunne fortælle de utroligste ting — en af gutterne hed Niels Boye, og på grund af hans måde at tale på, blev det til Niels-Boy, måske fordi han altid sang Leo Mathisens 'Take it easy, boy-boy' for os, akkompagneret af en redekam, når vi slappede af. Måske var det, fordi han altid kald-

te os andre 'boy', måske bare fordi han selv var sådan en charmedreng. Navnet blev i hvert fald hængende.

Niels-Boy spillede jazz-trompet, havde været formand for en jazzklub i provinsen, havde det lækreste naturkroledede sorte hår og var kendt for at være en dameven om en hals. Niels-Boy havde modstået alle ægteskabelige snarer, og han virkede, som om han ville være og vedblive at være den evigt lykkelige ungkarle-boheme uden ansvar eller bekymringer.

Indtil, altså, han mødte Rachel.

Rachel var fra Hirtshals, en bestemt dame med en nakke så stiv, stærk og stærdig som selve Vestervinden

langs den jyske kyst. Hun var tilmed rødhåret og havde en hage, der virkede, som om hun var i familie med Bismarck. Hun var smuk og charmerende og egensindig — og enlig mor til tre børn.

Det fjerde blev Niels-Boy's, og dermed var hans skæbne beseglet. Nå, men da Niels-Boy kom ud til os og begyndte at grave med på grofterne, efter at vi andre havde været i gang derude et par uger, da havde han heftige problemer. Niels-Boy havde gået arbejdsløs længe, der var knapt med foder i huset, og arbejdsanvisningen havde af en eller anden god bureaukratisk grund ikke kunnet udbetale ham hans understøttelse. Det kneb kort sagt, og hvad Niels-Boy hver dag måtte tænke kraftigst på, var slet og ret familiens aftensmad. Så gennemgående lånte han den første uge en snes kroner eller to af en af os hver eftermiddag, og det var cool — alle vidste, hvad det handlede om. Og så kunne han lige nå at købe ind på cykel på hjemvejen fra Soborg til Bronshøj efter vor ti timers lange arbejdsdag.

Well, men da det så blev onsdag, dagen for lønningssdag, så skete det uundgåelige: Der var ikke een mand, der havde en brik. Alle

vendte lommerne, og alle var tomme — på nær den uundgåelige Fedthas, Sivert i det sjak. Der er altid een — ham som ikke vil sige noget og aldrig låne nogen en brik, men som alle ved, er god for en femhund på et hvilket som helst tidspunkt, een han har i baglommen eller baghånden 'for alle tilfældes skyld' ... Og han lod selvfølgelig som ingenting, så den onsdag da Niels-Boy checkede lånemarkedet, lå det ubonhorligt stramt.

Efter arbejde på vej hjem, trængte han til lige at kole af og være lidt alene med sine triste tanker, og vandrede melankolsk en tur i Soborg Mose for at udsætte sin tomhændede hjemkomst. Da han gik omkring der med slunken og slubrende mave, så var det, han kom til at se for meget på vandspejlet. Der flød de store, velnærede ænder — gode, sunde, solide måltider! Og der stod han, Niels-Boy, i en ren Anders And-situation, uden at kunne bespise børnene i aften.

Var fugle måske ikke noget af den bedste fode, man havde? Havde han ikke sultne unge, som de havde? Ad de ikke bare ormenes unger uden videre? Var der noget at betænke sig på?

Niels-Boy stod stille et øjeblik og tænkte sig grundigt om. Så så han, at henne

ved vandkanten lå der en lille bunke brodstumper, som var tilovers fra sidst, en eller anden venlig, ældre dame havde fodret ænderne. Så fik Niels-Boy sin ide. Det var, som om en pære lyste op i hovedet på ham. Han gik hen til vandkanten og snupede — efter et mindre klammeri med en arrig andrik de tiloversblevne, halvtopbløede krummer. Og iført dem i sin hule hånd lagde han sig i baghold bag en busk.

Efter en kort pause og en velsignelse til ældre damer, fulgt op af en bonfaldelse til Gud, begyndte han så at distribuere sit brod i hurtige, regelmæssige kast, i håb om at en and ville gå på den. Og ganske rigtigt. Det skete som planlagt. Han smed sine brodstumper et stykke fra vandkanten hen imod sin busk, og det lykkedes ham, kvartmeter for kvartmeter, at få en grådig og sulten and til at komme tættere og tættere på. Niels-Boy var glad for sin fortid som håndboldspiller og begyndte at håbe for alvor.

Så skete det. Chansen blev spildt. En arrig svane kom og snupede brodet fra anden, hvæste den væk med et par vældige vippebevægelser, og begyndte så selv at snappe sig vej frem ad brodstumperne.

Et lille øjeblik var Niels-Boy lige ved at græde. Det havde været så tæt på. Så tænkte han sig om igen. Kunne svaner ikke spises? De var jo endda større end ænder! En and til to voksne og fire børn, det var jo ingenting, bare en symbolsk mundsmag — men en svane?

Niels-Boy var en resolut mand. Han kastede videre. Svanen marcherede værdigt nærmere. Og lige da den var nået hen til busken, kastede Niels-Boy sig frem som i et tigerspring, og landede med begge hænder om svanens lange, hvide, dansende hals — og klemte til, det bedste han havde lært efter ti års solidt arbejde med knokkelstærke jord- og betonhænder.

Det blev en langt værre kamp, end han havde kunnet forudse. Svanen var en stærk fugl. Den gjorde modstand, og den var stædig, så stædig som Rachel. Hver gang Niels-Boy havde fået vredet halsen et par få millimeter omkring, vred svanen sig los af hans greb og vendte tilbage til sin udgangsstilling, og han fik et par kraftige hug af dens næb i sin arm. Og imens de således sloges, hvædede og skræppede den sådan af ophidselse, at Niels-Boy var skræmt til rædsel ved tanken om, at nogen ville høre det og komme farende, politi eller dyrevenner, der ville indespærre ham og betragte ham som en sindssyg og samvittighedslos sadist. Aldrig i sit liv havde Niels-Boy været klar over, hvor mange kræfter en svane har, og aldrig før havde det stået ham så tydeligt, hvor mange af dem, der sad i halsen. Det blev ved og ved.

Niels-Boy indså, at dette var den ældgamle kamp mellem mennesket og dyret. Niels-Boy tog en så dyb indånding, som kun en gammel trompetist kan og drejede så til for alvor, i ren desperation, som var et vandror frosset fast. Den gang lykkedes det. Der lod et knæk, en mærkelig lille metallisk lyd — og så hang dyrets hoved ned, med store brustne bebrejdede øjne.

Niels-Boy stak dyret ind under frakken og sneg sig ud af mosen og hjem med midtagsmaden. Cykelturen til Bronshøj var lidt af en akavet-akrobatiske bedrift.

Svansen viste sig at smage glimrende. Alle blev mætte, og til frokost næste dag — triumfens dag, lønningssdag — på arbejde fik Niels-Boy det sidste lær med.

Da han pakkede det ud på det uafnøvede savbuds-spisebord i skurvognen, faldt der ikke så få kommentarer om, hvilket dyr det lær kom fra, og Niels-Boy fortalte sin historie, som kun få af os troede på, for de selv havde smagt hans frokost. Hver og en fik sin bid af Niels-Boys svanelår den dag, og bagefter delte man madpakker på kryds og tværs og drak en speciel skål for Svansens Dod.

Well, jeg sagde farvel til sjakket, da sommeren sluttede, og jeg har ikke set en af de drenge siden. Men hver gang jeg kommer gående igennem en af byens parker og ser folk fodre svaner og ænder, så kommer jeg stadig i tanker om Niels-Boy og hans kamp mod svanen i den sommer, jeg var jord- og betonarbejder.

AF DAN TURÉLL
TEGNING: PEDER
BUNDGAARD